

THE MILLENNIAL DIALOGUE

België

Methodologie

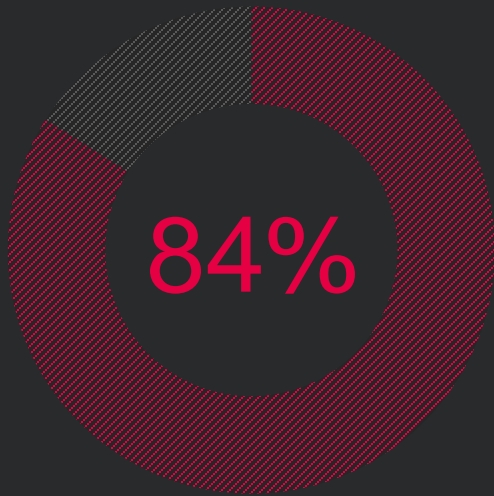
AudienceNet begon met een online onderzoek onder 1,008 (totaal gemeten als 1,000) 16 tot 35 jarige Belgen en vervolgens vond er, onder leiding van een moderator, een week lang een online dialoog plaats, met 40 Belgische millennials. Deze groep bestond uit: de politiek betrokkenen; de gemiddeld betrokkenen en de politiek ongeïnteresseerden.

De testgroep was dusdanig geselecteerd, zodat deze representatief was voor alle Belgische millennials. Dit had betrekking op: leeftijd; geografische regio; huishoudinkomen en opleidingsniveau. Het onderzoek en de online dialoog werden gehouden in zowel Nederlands als Frans.

Interesse & politieke betrokkenheid

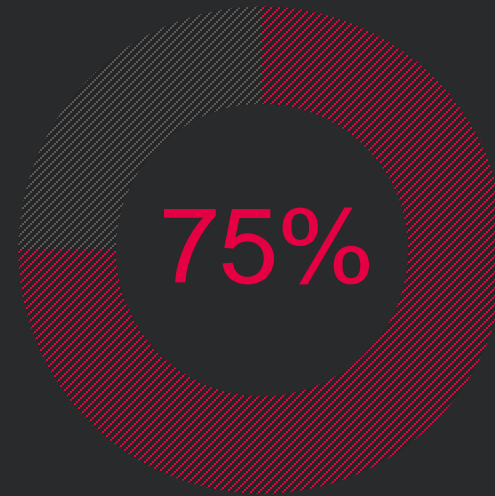
De meeste jonge mensen in België zijn gelukkig en optimistisch

Is over het algemeen gelukkig met zijn/haar leven

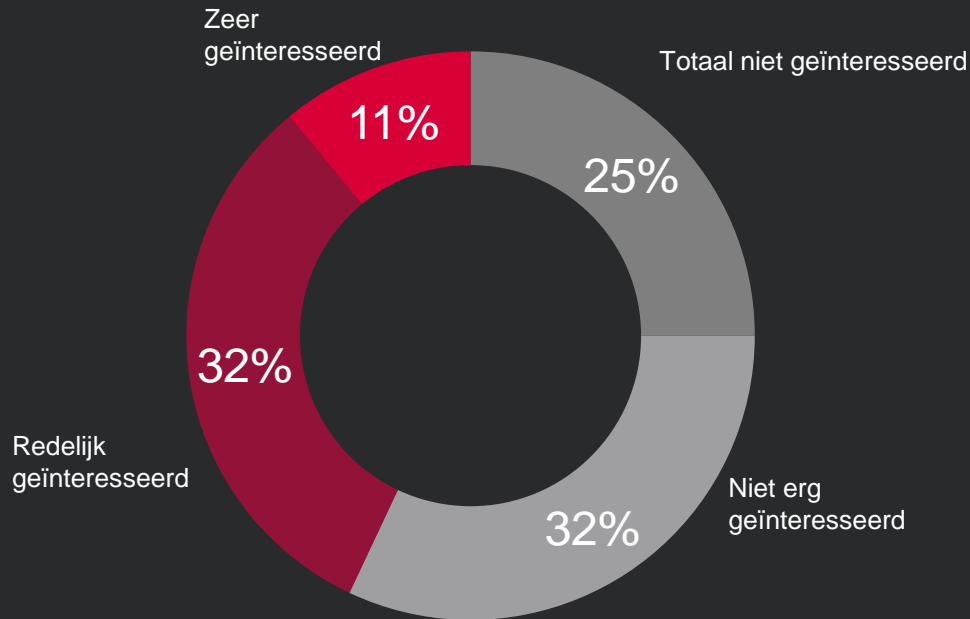
V: Hoe tevreden bent u over het algemeen over uw leven momenteel?? BASIS: 1,000

V: Als u vooruitkijkt naar de toekomst en de dingen die u wilt doen en bereiken in het leven, hoe positief/optimistisch bent u dan dat u ze zal doen/bereiken? ? TESTGROEP: 1,000

Is optimistisch over de toekomst

...maar de interesse in politiek is klein

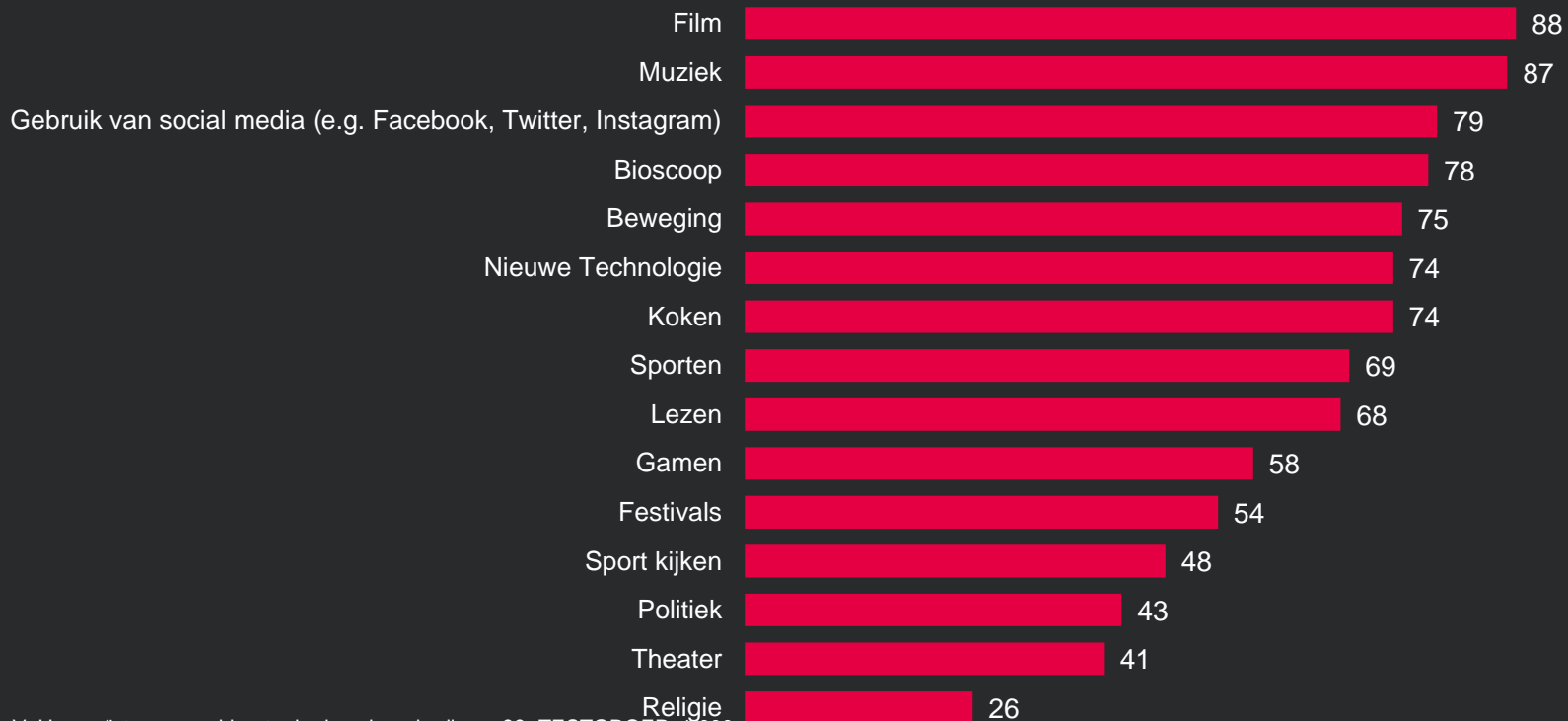
11%

Zegt “zeer geïnteresseerd” te zijn in politiek

V: Hoe geïnteresseerd bent u in de volgende dingen? – politiek TESTGROEP: 1,000

Muziek & film staan bovenaan de lijst van interesses

(Net% Zeer geïnteresseerd/ Redelijk geïnteresseerd)

V: Hoe geïnteresseerd bent u in de volgende dingen?? TESTGROEP: 1,000

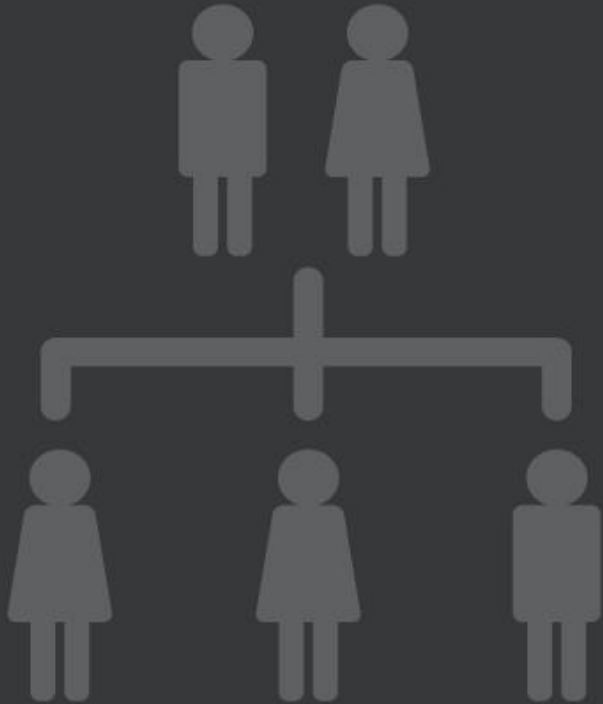
Interesse hebben in politiek wordt ook niet erg belangrijk gevonden

(Van meest belangrijk naar minst belangrijk)

1	Gelukkig zijn	10	de algehele staat van de maatschappij
2	Gezond zijn	11	Succesvol zijn
3	Vrij te zijn om te zeggen en te doen wat ik wil	12	Gehoord worden
4	Vrije tijd hebben	13	Interesse in muziek
5	Geld verdienen	14	Bijdragen aan de maatschappij
6	Tijd besteden met vrienden	15	Contact met vrienden op sociale media
7	Tijd besteden met familie	16	Betrokken zijn bij de lokale gemeenschap
8	Gelijkheid in de maatschappij	17	Interesse tonen in politiek
9	Anderen helpen		

V: Hoe belangrijk vindt u de volgende dingen? TESTGROEP: 1,000

Generatiekloof

49%

Heeft het gevoel minder interesse in politiek te hebben dan de generatie van hun ouders of grootouders

14% voelt het omgekeerde

V: In welke mate zijn mensen van uw leeftijd geïnteresseerd in politiek in vergelijking met de generatie van uw ouders en grootouders, denkt u? TESTGROEP: 1,000

Waarom zijn er zo weinig jonge mensen geïnteresseerd in politiek?

Wanneer we vroegen waarom ze dachten dat hun generatie minder geïnteresseerd was in politiek, gaven jonge mensen aan dat ze het gevoel hadden dat politiek weinig te maken had met hun dagelijkse leven en dat ze het gevoel hadden dat politici te veel loze beloften maakten.

“De voornaamste reden voor deze desinteresse is, volgens mij, de totale onverenigbaarheid tussen het programma dat de partij aankondigt voor de verkiezingen en de acties die ze moeten maken nadat ze gekozen zijn en de compromissen die ze moeten sluiten om een meerderheid te krijgen (in België moet dat bijna altijd gebeuren, nietwaar?). Daarom is het moeilijk voor mensen, en met name voor jonge mensen om zichzelf te identificeren met een politieke groep, waarbij de ideeën in alle gevallen, in de praktijk uiteindelijk zullen worden afgezwakt.”

“Bovendien, lijken politieke beslissingen niet te corresponderen met het dagelijks leven van mensen en daardoor kunnen ze zich er niet mee identificeren ”

“Ik denk dat jonge mensen steeds minder geïnteresseerd zijn, omdat de jonge generatie altijd het gevoel heeft gehad dat politiek een oud middel is, een middel dat de belangen van de ouderen behartigt. Er zijn weinig, tot geen, jonge vertegenwoordigers en deze jonge vertegenwoordigers nemen de beslissingen en de belangen over.”

“Ik ben hier niet geïnteresseerd in, want ze zeggen toch steeds iets anders. De ideeën komen niet meer overeen met [de ideeën van] de jonge mensen.”

“Mijn interesse in politiek is minimaal. Ik volg de grote lijnen. Politiek is vooral saai en leeft niet echt onder de mensen.”

Waarom zijn er zo weinig jonge mensen geïnteresseerd in politiek? (vervolg)

Anderen beargumenteerden dat jonge mensen minder geïnteresseerd in politiek waren omdat ze andere interesses hadden. Verder dachten sommigen dat jonge mensen minder geïnteresseerd in politiek waren omdat ze denken dat politici meer om hun eigen belang geven dan om de bevolking.

“Ik geef eerlijk toe dat de politiek mij niet erg boeit maar dat komt vooral omdat ik er geen vertrouwen in heb. Het is een cliché dat ze te veel verdienen en niet werken. Ze draaien lange uren en dergelijke en die mogen worden betaald, maar er zijn ook grenzen. Niet iedereen heeft een chauffeur nodig om zich te laten rondrijden of heeft een enorm loon nodig om beloond te worden voor zijn of haar werk in de politiek. Waar is de eer en geweten naartoe om in de politiek te gaan om iets goed te doen voor de medemens?”

“Lastig om te zeggen, ik zou zeggen: “Waar zijn jonge mensen tegenwoordig überhaupt nog in geïnteresseerd,, behalve de laatste smartphone?” (Ik veralgemeen natuurlijk)”

“Alle politieke schandalen schaden het systeem enorm (financiële fraude, beleggingen, buitensporige salarissen, dure pensioenen). Jonge mensen hebben ook het gevoel dat er niet naar ze geluisterd wordt.”

“Ik zie het [politiek] als een noodzakelijk kwaad. :-) I.e. Ook al weet ik dat, een boel van de gekozen vertegenwoordigers, parlementariërs, burgemeesters en senatoren hun baan, helaas, in de eerste plaats zien als een stralende carrière, het is voor elke maatschappij noodzakelijk om geregeerd te worden in een setting waar politici een rol spelen. We zien duidelijk dat er in landen, waar slechts een aantal politieke partijen aanwezig zijn en politieke diversiteit geen plaats heeft, ook geen democratie is, en over het

Meedoen

5% geeft aan dat ze weleens een politieke bijeenkomst hebben bijgewoond en
10% geeft aan dat ze weleens hebben meegedaan aan een protestactie/
betoging

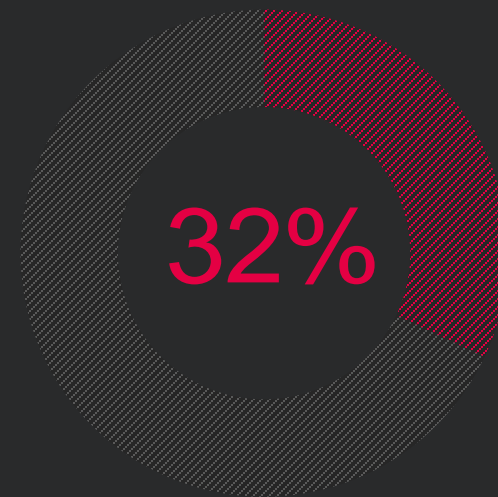
5%

Neemt deel aan
Politieke bijeenkomsten

10%

Neemt deel aan
protestacties/ betogingen

Ter vergelijking: 9%
neemt deel aan
religieuze
bijeenkomsten/events
en...

Doet aan teamsport

V: Aan welke van de volgende dingen neemt u soms deel? TESTGROEP: 1,000

Politici verbinden met jonge mensen

24%

Heeft er vertrouwen in dat zij zelf,
en hun leeftijdsgenoten, hun stem
kunnen laten gelden

56%

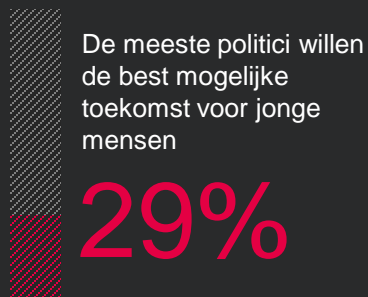
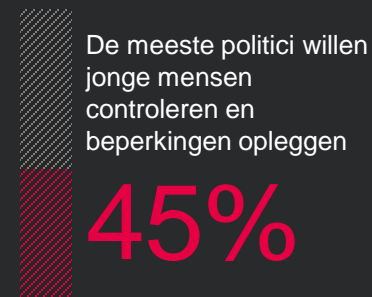
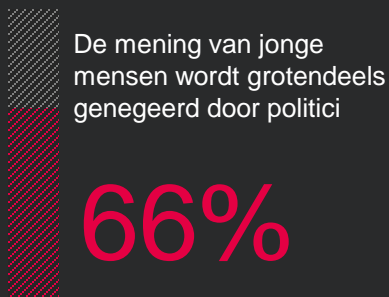
Vindt dat zeer weinig, tot geen,
politici jonge mensen
aanmoedigen om betrokken te
raken bij de politiek

V: Als u nu denkt aan een bepaalde kwestie waarover u en/of uw vrienden een uitgesproken mening hebben, in welke mate vindt u dan dat er gehoor wordt gegeven aan of geluisterd naar uw mening? TESTGROEP: 1,000

V: Welke van de volgende uitspraken beschrijft het beste de relatie tussen de huidige politici in België en de mate waarin mensen van uw leeftijd politiek geëngageerd zijn?
TESTGROEP:1000

% is het eens met de volgende uitspraken

66% van de Belgische millennials vindt dat politici de mening van jongen mensen negeert.

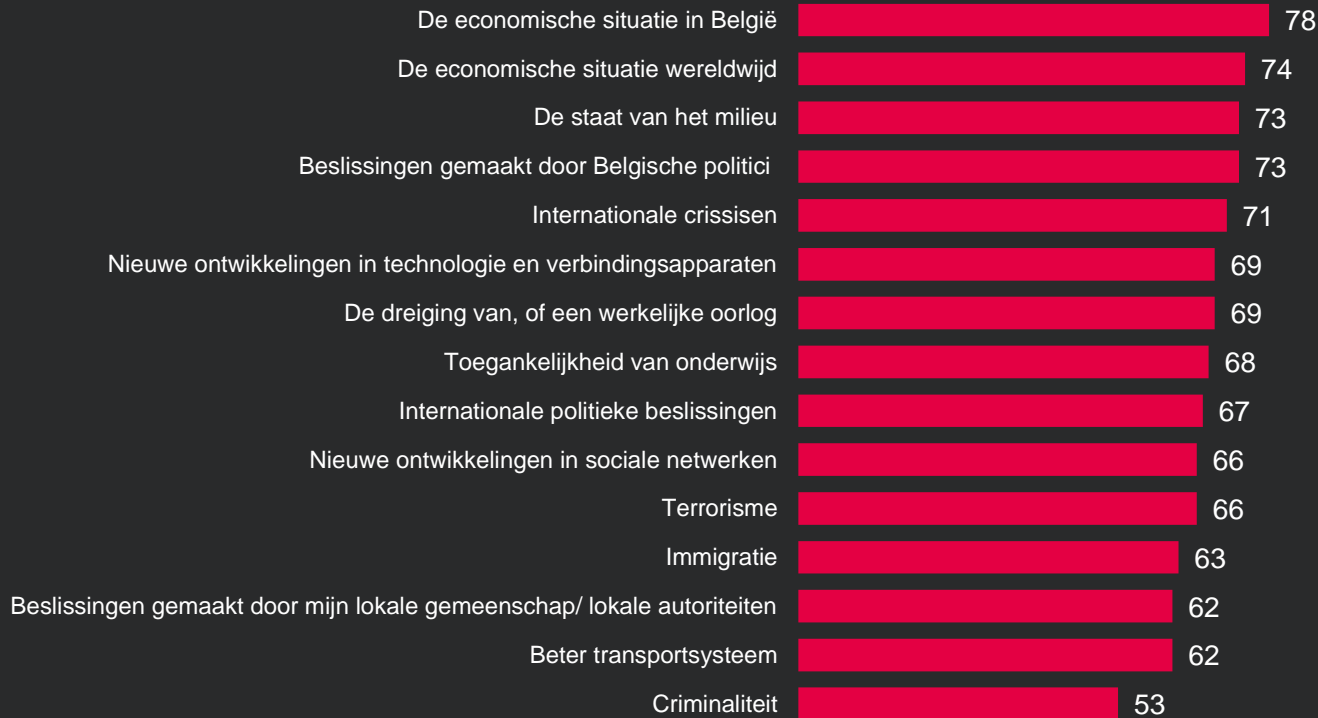
V: In welke mate bent u het al dan niet eens met de volgende uitspraken?? TESTGROEP: 1,000

Kijk op de toekomst...

Factoren die VAN INVLOED ZIJN OP de levensstandaard in de TOEKOMST

(‘Zeer groot effect’ of ‘een beetje effect’ %)

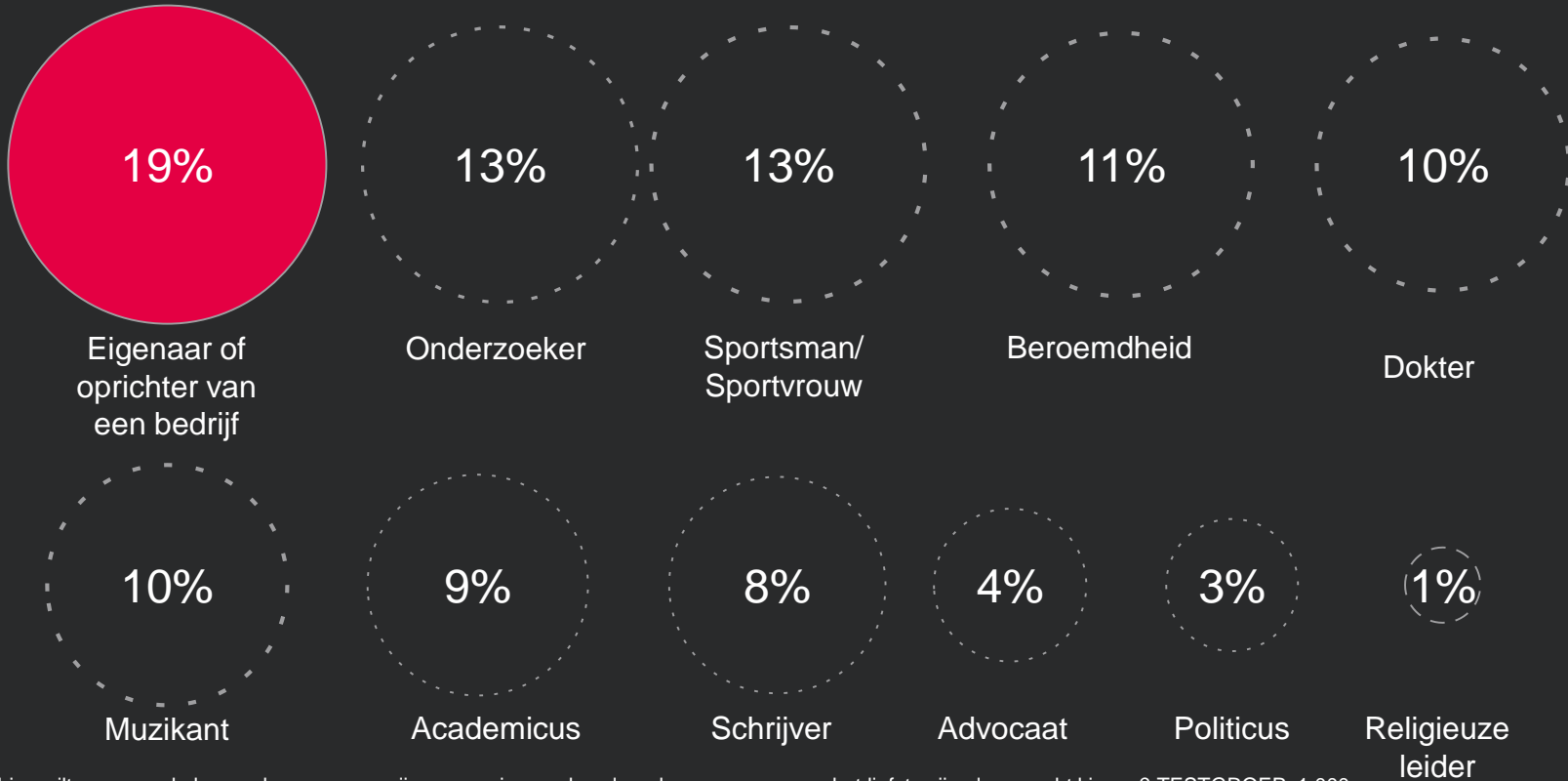

Millennials denken dat “de nationale economische situatie” de belangrijkste invloed op hun levensstandaard zal hebben’

V: In welke mate zullen elk van de volgende zaken volgens u van invloed zijn op uw toekomst en uw levensstandaard? TESTGROEP: 1,000

Wat zou je het liefst zijn?

V: Misschien wilt u geen enkele van deze persoon zijn, maar wie van de volgende personen zou u het liefste zijn als u mocht kiezen? TESTGROEP: 1,000

Tijdreizen activiteit| de eigen toekomst

We vroegen de participanten om zich voor te stellen dat ze 20 tot 30 jaar in de toekomst konden kijken en te beschrijven hoe ze dachten dat hun levens eruit zouden zien. Hoewel sommige het lastig vonden om zich dit voor te stellen, hoopten de meesten op een succesvolle carrière en een gezonde balans tussen werk en privéleven.

“ Dus, over 20 tot 30 jaar denk ik dat mijn 3 kinderen hun tienerjaren zijn ingegaan, wat betekent dat mijn leven thuis de hel zal zijn. Mijn vrouw zal een fulltime baan hebben en parttime freelancen. En ik zal mijn droom om een chocolaterie/ijs/theesalon met mijn broer te beginnen eindelijk hebben verwezenlijkt. Ik geniet van praatjes met mijn vaste klanten, probeer nieuwe creaties van chocolade uit en vloek over het feit dat het enorm moeilijk is om ondernemer te zijn in België, maar niet zo zwaar als werken in een fabriek in Bangladesh ”

“Idealiter ben ik een vaste onderzoeker in de natuurkunde op een universiteit (misschien niet in België trouwens). Wellicht ben ik getrouwd met een tweetal kinderen, ik weet het niet... Het is moeilijk om jezelf voor te stellen in de toekomst, het is afhankelijk van zoveel verschillende factoren.”

“ Ik heb een klein huis, een vast contract en een familie.”

“Ik denk dat ik een toffe job zal hebben waar ik toch wel goed mee verdien. Ik heb een tof gezin en we bezitten ons eigen huis. We gaan jaarlijks op een toffe strand- of cultuurvakantie.”

“Over 20 tot 30 jaar, ga ik ervan uit dat ik nog steeds werk, ik hoop dat ik gezond ben en niet te vermoeid ben van het leven.”

Tijdreizen activiteit| België

Wanneer we vroegen hoe het land er over 20 tot 30 jaar uit zal zien, waren de Belgische millennials verdeeld. Sommige dachten dat België niet meer zou bestaan, maar verdeeld zou zijn in een Vlaamse en Waalse staat. Anderen dachten dat het meeste nog hetzelfde zou zijn.

“België zal dan een soort twee staten land zijn, zoals de VS, en verder uit elkaar liggen, misschien zelfs drie staten met de Duitstalige gemeenschap erbij. Deze veranderingen zijn nu al te bespeuren in het politieke veld en andere instellingen zoals de vakbonden. De taak van de vakbonden zal ook helemaal anders zijn, al weet ik nog niet hoe.”

“België blijft vooruitgaan en heeft weer een goede reputatie in het buitenland, de bevolking is weer verenigd en is weer een stuk positiever dan in de huidige donkere dagen. Wat er anders is: terrorisme is enorm verzwakt en er is vrede. De reden voor deze grote veranderingen? De moeilijke, maar noodzakelijke politieke beslissingen van onze huidige regering, die de dingen ziet zoals ze zijn en ons land niet in de schulden jaagt. “

“België bestaat waarschijnlijk niet meer, althans, elke regio zal geheel onafhankelijk zijn en [de politiek op] het federaal niveau zal enkel de status van ambassadeur of bemiddelaar hebben. Ik denk dat er een universeel basisinkomen zal zijn, of dat 50% van de bevolking onder de armoedegrens zal leven, zelfs wanneer ze 40 uur per week werken op basis van een nulurencontract.”

Tijdreizen activiteit | regering

Wanneer we vroegen hoe de regering eruit zou zien over 20 tot 30 jaar, dacht de meerderheid dat verkiezingen online zouden plaatsvinden. Jonge Belgen waren echter pessimistisch over hoe de regering eruit zou zien over 20 tot 30 jaar.

“Ik kan van thuis uit stemmen omdat, dankzij nieuwe technologieën, elektronisch stemmen goed werkt en gegarandeerd geen bugs heeft...”

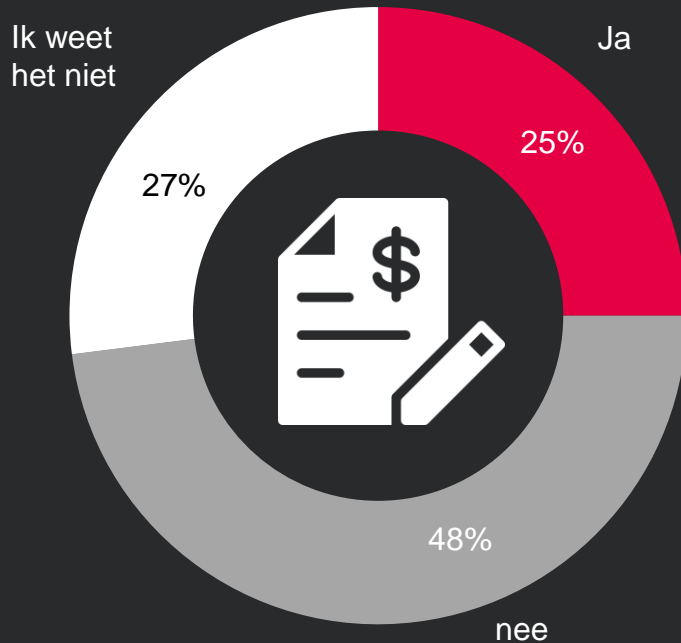
“Er zal een soort van rechts groene regering zijn, mensen gaan zich bewuster worden van het milieu, maar waarschijnlijk veel te laat omdat een groot deel van het land onder de zeespiegel verdwijnt.”

“De regeringen zullen nog meer uitgebreid zijn met provinciale regeringen. Wellicht [is er] 1 centrale regering die de puzzels in elkaar zal trachten te passen om alzo over te maken aan Europa die nog meer het beleid zal bepalen.”

“De regering zit nog steeds vol met “bedriegers” die in de campagne een programma introduceren en vervolgens het tegenovergestelde doen.”

“Stemmen zal verlopen via internet, overal waar je maar vertoeft op dat moment. Gedaan met aanschuiven aan de stemhokjes. Je stem gaat rechtstreeks naar een centrale computer. Op de stemlijst kan je de kandidaat met foto en promotiefilm bekijken zoals de kandidaat echt is. Zo stem je niet meer op een naam maar eerder op de persoon zelf, zodat je direct kan zien of de persoon op wie je stemt je aanstaat of niet.”

Denken zij, die op de hoogte zijn van TTIP, dat dit goed voor ze is?

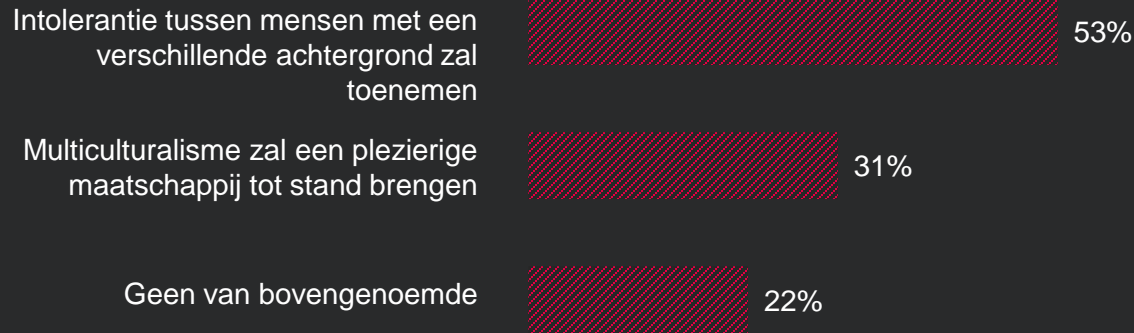
32%

Heeft van de TTIP
overeenkomst
gehoord

V: Hebt u al gehoord van het Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag (of Transatlantic Trade and Investment Partnership, afgekort TTIP)? TESTGROEP: 1,000
V: Denkt u dat het Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag (TTIP) goed zal zijn voor mensen zoals u? TESTGROEP: Iedereen die gehoord heeft van TTIP 318

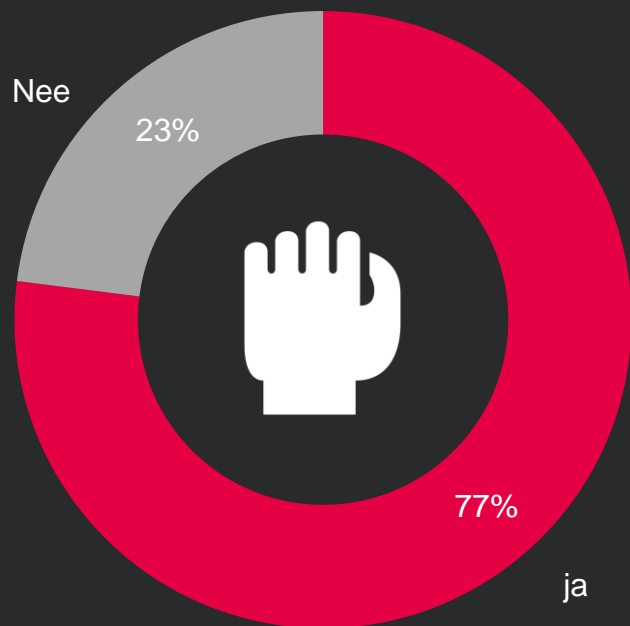
Culturele diversiteit

Welk effect op de toekomst denkt u dat het heeft, wanneer Europese gemeenschappen meer divers worden op het gebied van religie, etnische achtergrond en taal?

V: De Europese landen worden steeds diverser op het gebied van religie, afkomst en taal. Welke gevolgen zal dit volgens u hebben voor de toekomst? TESTGROEP: 1,000

Zou er sprake kunnen zijn van een toename van geweld tussen religieuze groepen in de toekomst

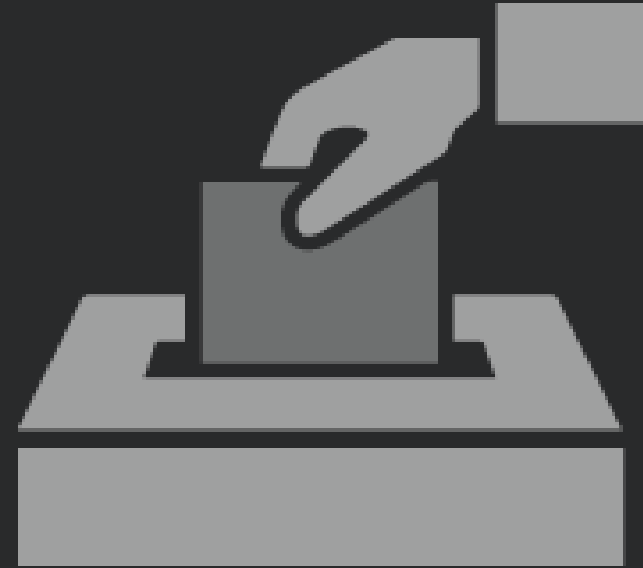

69%

Denkt dat bepaalde religieuze groepen het mogelijk moeilijker zullen vinden om te integreren in de Belgische samenleving

V: Denkt u dat er in de toekomst in Europa kans bestaat op meer gewelddadige conflicten tussen mensen van verschillende religieuze en etnische achtergronden? TESTGROEP: 1,000

Stemmen

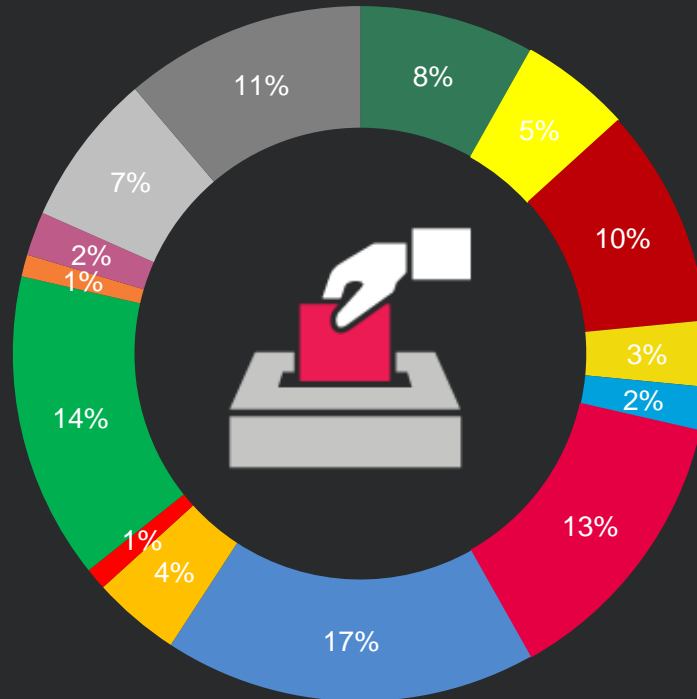

Waar zouden ze voor stemmen in Brussel?

77%

Zegt dat ze zouden gaan stemmen

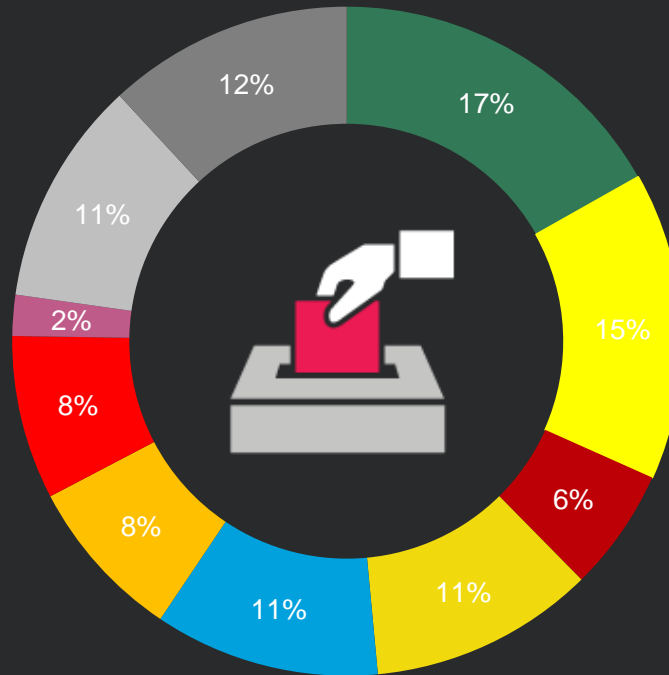
- Groen
- Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA)
- Partij van de Arbeid van België-Parti du Travail de Belgique (PTB-GOI/PVDA+)
- Vlaams Belang
- Open Vlaamse Liberalen en Democraten (Open Vld)
- Parti Socialiste (PS)
- Mouvement Réformateur (MR)
- Christen-Democratisch en Vlaams (CD&V)
- Socialistische Partij Anders (sp.a)
- Ecolo
- Centre démocrate humaniste (cdH)
- Démocrate Fédéraliste Indépendant (Défi)
- Ander / geen van bovenstaande / niet bereid te zeggen
- Weet het niet

V: Voor welke politieke partij zou u stemmen? Onderzocht: iedereen die aangaf dat ze zouden stemmen: 77

IN VLAANDEREN

74%

Zegt dat ze zouden gaan stemmen

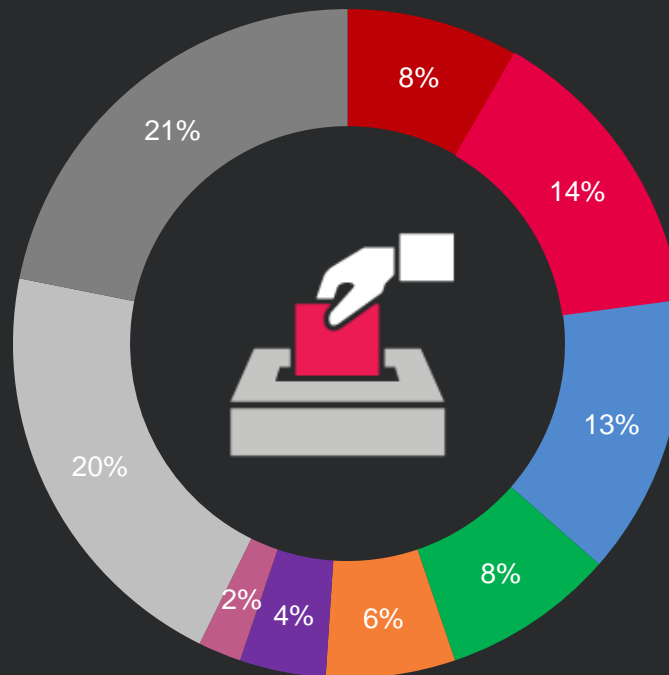
- Groen
- Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA)
- Partij van de Arbeid van België-Parti du Travail de Belgique (PTB-GO!/PVDA+)
- Vlaams Belang
- Open Vlaamse Liberalen en Democraten (Open Vld)
- Christen-Democratisch en Vlaams (CD&V)
- Socialistische Partij Anders (sp.a)
- Libertair, Direct, Democratisch (LDD)
- Ander / geen van bovenstaande / niet bereid te zeggen
- Weet het niet

V: Voor welke politieke partij zou u stemmen? TESTGROEP: Iedereen die aangaf dat ze zouden stemmen: 454

In Wallonië

76%

Zegt dat ze zouden gaan stemmen

- Partij van de Arbeid van België-Parti du Travail de Belgique (PTB-GOI/PVDA+)
- Parti Socialiste (PS)
- Mouvement Réformateur (MR)
- Ecolo
- Centre démocrate humaniste (cdH)
- Parti Populaire
- Démocrate Fédéraliste Indépendant (Défi)
- Ander / geen van bovenstaande / niet bereid te zeggen
- Don't know

V: Voor welke politieke partij zou u stemmen? TESTGROEP: Iedereen die aangaf dat ze zouden stemmen: 237

Belangrijkste redenen om niet te willen stemmen

1

Gebrek aan vertrouwen
in politici

2

Ze hebben geen
interesse in politiek

3

Ze zijn het niet eens met
het huidige politieke
systeem

4

Ze denken dat hun stem
geen verschil maakt

5

Het kan ze simpelweg
niet schelen

V: Waarom niet? Waarom wilt u niet stemmen? TESTGROEP Iedereen die niet zou stemmen:152

Belangrijkste factoren die interesse om wel te stemmen zouden kunnen aanmoedigen

# #

Als mijn stem
werkelijk een verschil
zou maken

#2

Als ik politici meer
zou vertrouwen

1

V: Door welke van de volgende opties zou u eventueel meer interesse hebben om te stemmen?? TESTGROEP: Iedereen die niet zou stemmen:152

Waarom politici niet vertrouwd worden

Wanneer we vroegen om een aantal politici te noemen die ze vertrouwden, gaven Belgische millennials aan dat ze geen enkele politicus vertrouwden. De redenen hiervoor waren zeer vergelijkbaar met de redenen die jonge mensen gaven waarom ze niet geïnteresseerd waren in politiek, namelijk dat politici te veel beloftes hebben gebroken.

“Politici beloven veel zodat ze verkozen worden, maar deze beloftes komen zelden uit nadat ze verkozen worden. Geen wonder dat er geen vertrouwen is in wat ze zeggen...”

“Tijdens de kiescampagne wordt er veel gezegd, veel uitgesproken, maar nadien merk je er soms minder of weinig van. Dan vind ik het zeer logisch dat mensen, jong en oud, hun vertrouwen verliezen in de politiek. Er zijn politici die ook effectief voor verandering zorgen, maar dit [is] meestal op lange termijn. Terwijl sommige kwesties

“Omdat ze, naar mijn mening, niet alles kunnen waarmaken, maar de meeste jongeren dit wel denken. Zodra er één niet aan de eisen voldoet, haken veel jongeren af.”

“Ik vind lokale politici meer te vertrouwen dan nationale politici. Lokale politici zijn makkelijker te bereiken en voelen [er] dus minder voor gezichtsverlies te lijden door niet aan hun inkomen te zitten.”

“Niemand. Waarom? Omdat, ook al zijn sommige zachtaardig van nature, ze opgaan in het systeem en er niets is dat ze kunnen doen.”

“Simpelweg omdat ze continu van mening veranderen en omdat ze niet in staat zijn om het met elkaar eens te worden. Ze “luisteren” alleen tijdens een verkiezingscampagne.”

Het opbouwen van vertrouwen in de politiek

De Belgische millennials zagen vertrouwen als iets dat politici moeten verdienen door te luisteren naar de jongere generaties en door zich aan hun verkiezingsbeloftes te houden. Over het algemeen was er meer vertrouwen in lokale politici; jonge mensen vonden hen beter bereikbaar en meer betrouwbaar.

“Vertrouwen is iets dat iemand moet verdienen - door je aan je beloften te houden en te doen wat je zegt dat je gaat doen!”

“Om een beter contact te hebben kunnen bepaalde politici zich misschien meer onder de jongeren begeven. Ze meer aanspreken, of eventueel eens langs gaan in jeugdhuizen of dergelijke.”

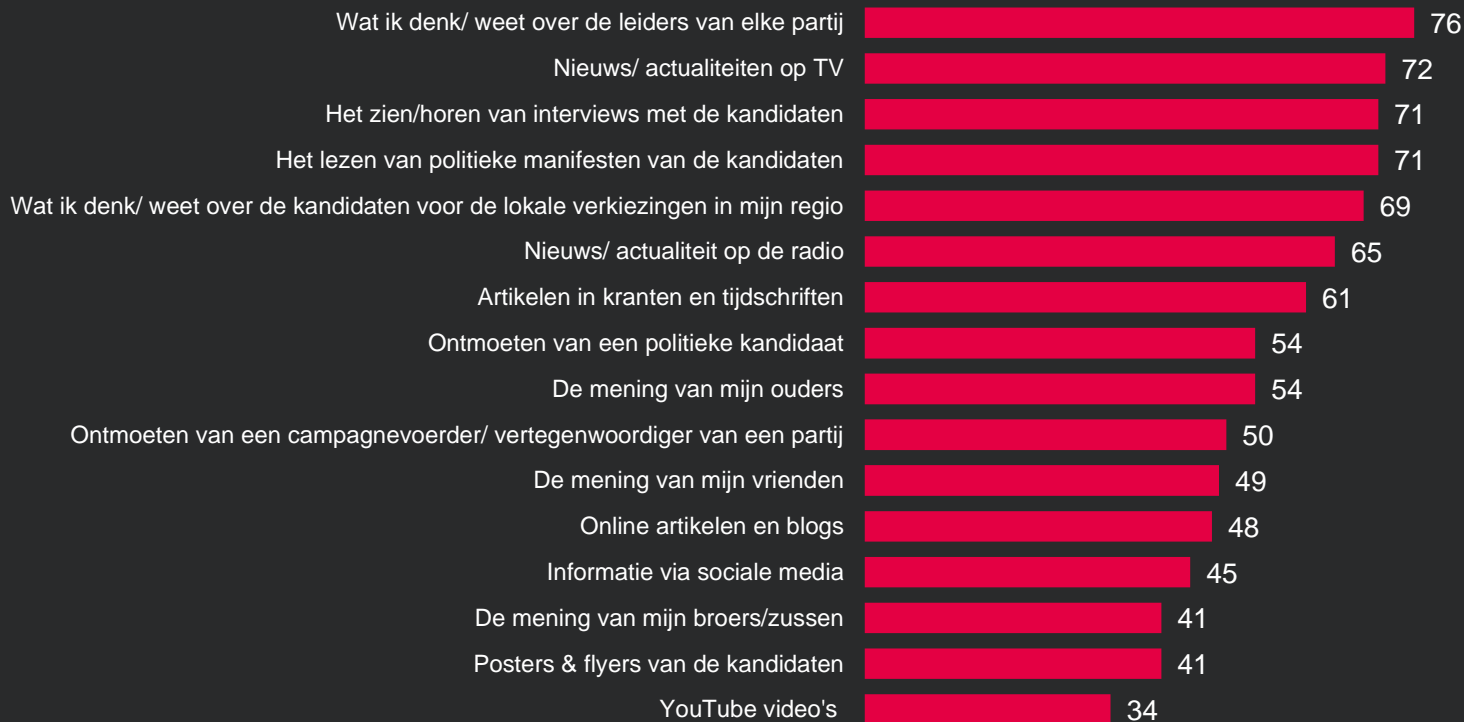
“Creëer een systeem waardoor de stem van de mensen beter wordt gehoord en gerespecteerd, een stelsysteem zoals in Zwitserland, waar de mensen voor bepaalde beslissingen van de regering moeten stemmen.”

“Allereerst, zou er een quorum moeten zijn van jonge politici, die de situatie begrijpen en die wat willen doen om de situatie van de jeugd te verbeteren. Ik denk dat dat een goed begin zou zijn om het vertrouwen in politici bij jonge mensen te vergroten.”

“Ik denk dat de eerste stap zou moeten zijn om naar de jonge mensen toe te durven gaan. Ga erheen en zie ze tijdens hun activiteiten, op hun favoriete plekken... Vervolgens zouden politici aanwezig moeten zijn, om het functioneren van de politieke wereld uit te leggen aan kinderen van een jonge leeftijd... Zonder propaganda, gewoon door uit te leggen wat ze doen.”

Factoren die de beslissing bij het stemmen beïnvloeden

(%Zeer belangrijk – Een beetje belangrijk)

De mening over de leiders van de partijen werd als belangrijkste factor gezien. Sociale media en andere online invloeden, werd minder belangrijk gevonden, millennials verwachten dat de voornaamste campagne gevoerd

V: Als u morgen zou stemmen, in welke mate zouden elk van de volgende factoren dan een invloed hebben op uw stemgedrag, denkt u? TESTGROEP: 1,000

Middelen die zij zouden inzetten als ze een politieke campagne zouden beginnen

(NET % van 'extreem bruikbaar' tot 'redelijk bruikbaar')

Als ze hun eigen campagne zouden beginnen, zouden Belgische millennials zich met name op sociale media concentreren

V: Als u en/of uw vrienden een campagne voor verandering zouden willen opzetten, in welke mate zouden de volgende dingen dan nuttig zijn?? TESTGROEP: 1,000

Welk bericht zou jonge mensen het meest aanmoedigen om te stemmen

42%

“

Jongere mensen moeten stemmen - het is hun toekomst

”

32%

“

Stemmen maakt echt een verschil

”

17%

“

Stemmen is jouw verantwoordelijkheid

”

V: Welke van de volgende boodschappen zou volgens u jongeren het meest aanzetten om te stemmen? TESTGROEP: 1,000

Wat zouden zij anders doen?

Als Belgische millennials hun eigen politieke campagne zouden beginnen, zouden ze zich focussen op één kwestie, zoals werkgelegenheid, onderwijs of gezondheidszorg. Door naar hun denkbeelden en meningen te luisteren zouden ze burgers betrekken bij en enthousiasmeren voor de campagne.

“Ik zou meer werk steken in jeugdwerk. Het steunen van jeugdprogramma’s zoals scouts en chiro. Ook zou ik meer persoonlijk contact [met ze] hebben, ze persoonlijk opzoeken en ze werk geven binnen de partij als ze geld nodig hebben, zodat ze meer betrokken raken met de partij op een positieve manier.”

“Ik denk dat ik aan de start van mijn campagne, zou beginnen met enkel pure vrijwilligersacties om te laten zien dat we toegewijd zijn zonder eigenbelang, want op dat moment zijn we niet verkozen en maakt het niet uit als dat niet gebeurt.”

“Hoe ik mijn oprechtheid zou bewijzen: door me aan mijn beloftes te houden! Daarom zou ik niet 1000 beloftes maken, waarvan iedereen weet dat het onmogelijk is om ze waar te maken. Door er slechts een paar te maken en deze na te komen.”

“Geen beloftes maar acties, bepaald met de hulp van de burgers, om de efficiëntie te bewijzen en te doen wat gedaan moet worden.”

“Door burgers uit te nodigen om langs te komen en in alle transparantie te laten zien wat voor werkelijke actie we ondernemen. Hier zouden we een video format van kunnen maken, bijvoorbeeld van burgers die ons komen opzoeken om te zien hoe we onze politiek bedrijven.”

Poster campagne

We vroegen de respondenten om samen te werken om ideeën te bedenken voor posters die jonge mensen zouden aanmoedigen om betrokken te raken bij de politiek. Voor deze posters zouden ze normale taal gebruiken en proberen om hun kandidaten nuchter en “normaal” te laten overkomen.

“Wel, om jonge mensen te bereiken gebruik je hun taal en schrijven, de taal die ze gebruiken op internet en via sms of Facebook.

Vooraf cool zijn. En waarom geen poster met op [de] achtergrond een festival weergave - genre Tomorrowland.”

“Mijn afbeelding: het idee is om gezien te worden, maar ook om “normaal” over te komen... Dus vergeet de grote, neppe lach, het pak... nogmaals, wees gewoon een nuchter persoon... creëer een imago waar mensen zich mee kunnen identificeren... Niet iemand die een onbetaalbaar maatpak draagt :-)”

Nog een aantal populaire suggesties:

“Terug naar de basis”

“Wij zijn de nieuwe politiek”

“De toekomst van dit land is in handen van de jeugd, begin!”

de 'ideale' kandidaat

Wanneer we vroegen wie de ideale kandidaat was, gaven velen aan dat geslacht en kleding niet uitmaakten, hoewel sommige vrouwen aangaven dat ze graag meer vrouwelijke politici zouden zien. Ze wilden dat de kandidaat tussen de 25 en 40 jaar was en meer aan het Belgische volk denkt in plaats van aan zichzelf.

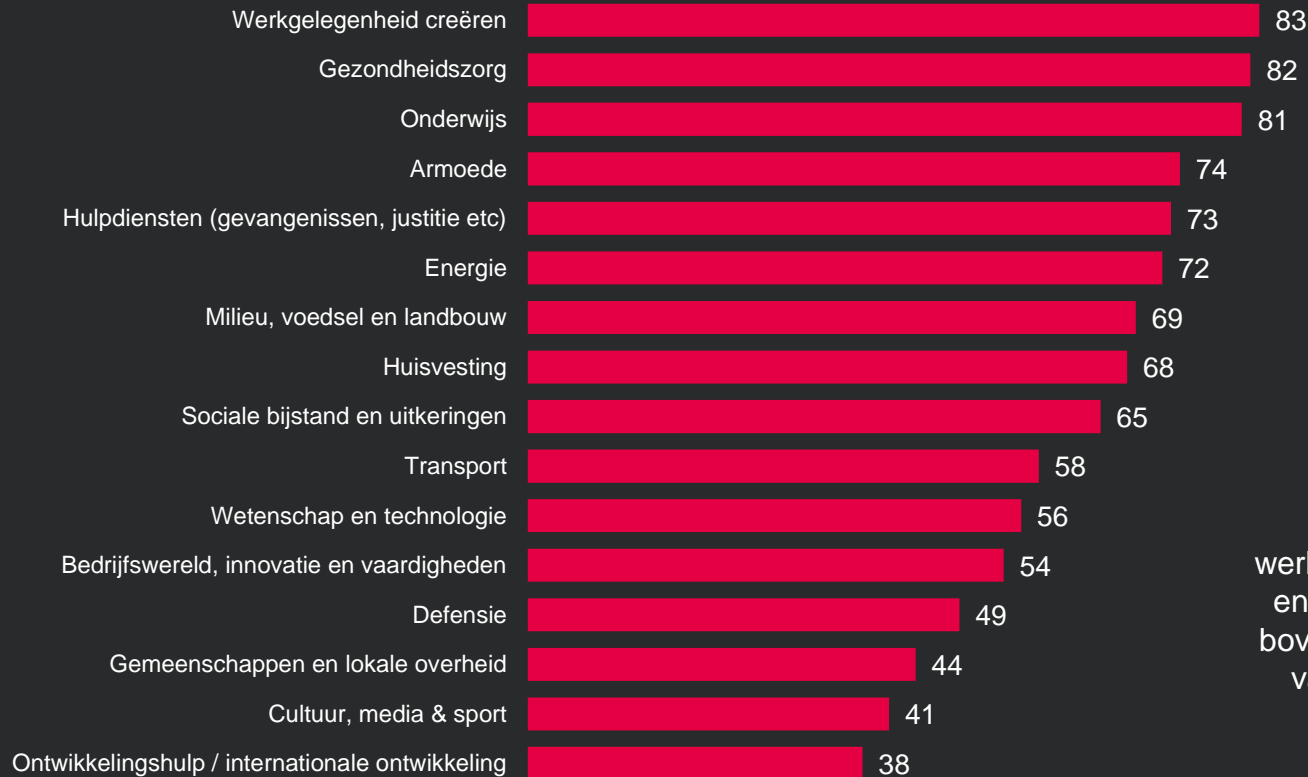
“Geslacht: vrouw
Leeftijd: 30
Woont in: in een halfopen huis
Kleding: jeans, hakken, trui
Persoonlijkheid: sociaal en vooral luisterend en steunend
Weekendbesteding: met haar gezin op uitstapjes
Gewaardeerd omdat: ze helpt als eerste en ze luistert
Zwakheden: ze rookt
[Wat vind jij van haar?] een supervrouw die mijn stem verdient.”

“De ideale kandidaat: wat betreft het geslacht, geen voorkeur.
Leeftijd tussen de 28 en 38 jaar, woont in Brussel. Kledingstijl is niet belangrijk. Idealiter is de kandidaat charismatisch.
Spendeert de weekenden zoals normale burgers, met familie en vrienden. Mensen vinden de manier van praten prettig, de manier waarop ze hun ideeën en de burgerrechten verdedigen.
Idealiter heeft deze persoon geen zwakheden. Ik respecteer en steun deze persoon omdat ze werkelijk de burgers en de manier van leven respecteren en ze werken voor de burgers.”

“Het zou een vrouw zijn, omdat zij in de minderheid zijn [in de politiek]. Helaas zijn er nog steeds te veel mensen die denken dat vrouwen minder intelligent zijn. Vrouwen moeten hen laten zien dat ze ongelijk hebben, door zich kandidaat te stellen. Ik zou zeggen tussen de 25 en 35 jaar oud. Deze persoon moet de problemen van jonge mensen begrijpen. Het maakt niet uit of ze Belgisch is of niet, zolang ze maar goede beslissingen neemt. Hetzelfde geldt voor haar kleding, maar ze kan ook niet vol met tattoos staan...”

De kwesties die ertoe doen

Hoge prioriteit voor publieke uitgaven (%)

Creatie van
werkgelegenheid, onderwijs
en gezondheidszorg staan
bovenaan de prioriteitenlijst
van Belgische millennials

V: Stelt u zich voor dat u in de regering zit, welke mate van prioriteit zou u geven aan elk van de volgende gebieden? TESTGROEP:1,000

84%

---

vindt het belangrijk dat iedereen in de maatschappij gelijk behandeld wordt, ongeacht seksuele geaardheid

---

V: In welke mate bent u het al dan niet eens met de volgende uitspraken? - Onze maatschappij zou mensen met elke seksuele oriëntatie gelijk moeten behandelen – TESTGROEP: 1,000

85%

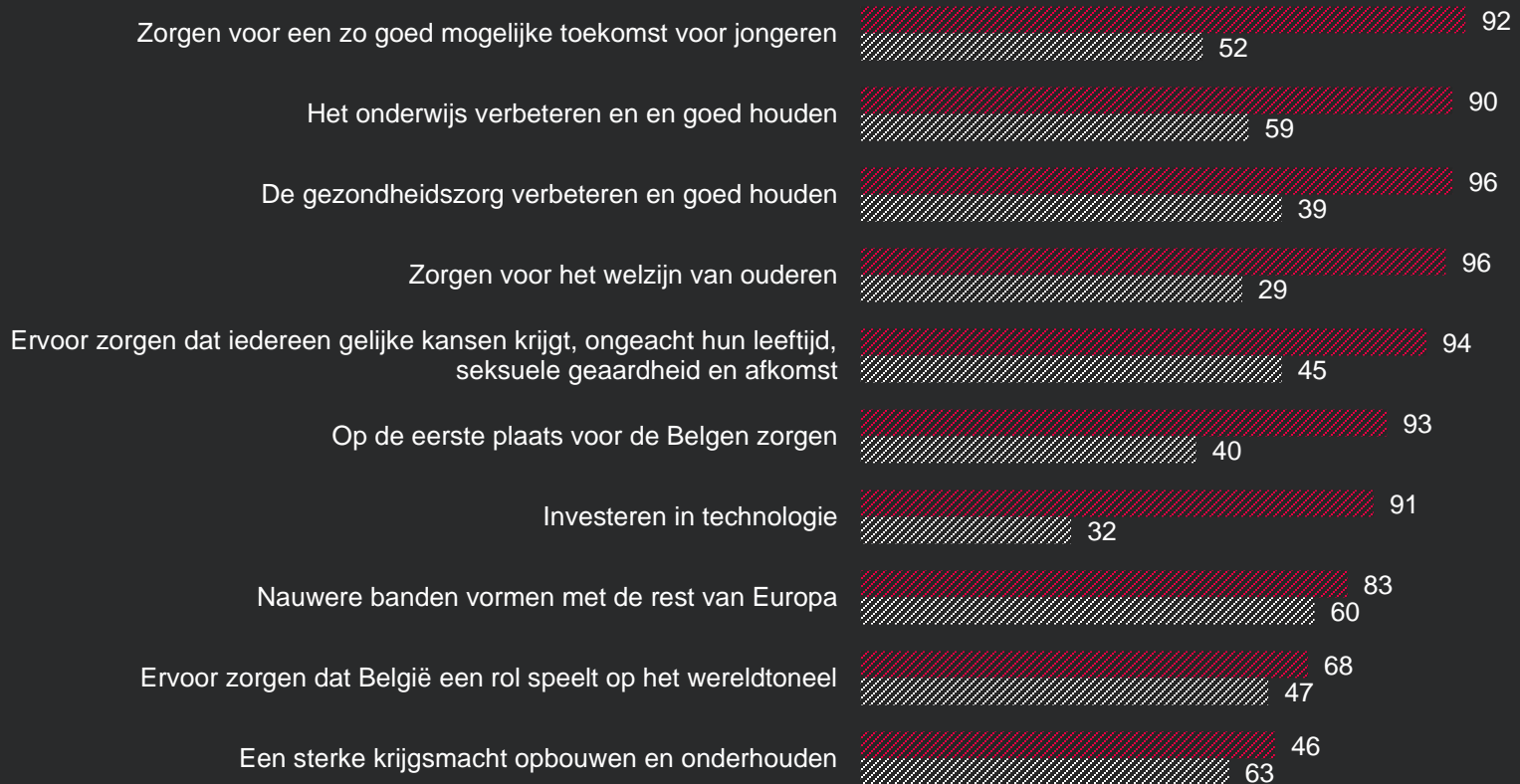
vindt het belangrijk dat mannen en vrouwen gelijk worden behandeld in de samenleving

---

V: In welke mate bent u het al dan niet eens met de volgende uitspraken? - Onze maatschappij moet mensen van alle seksuele geaardheden gelijk aanvaarden BASE: 1,000

Waar zouden politici aan moeten werken? (%)

In hoeverre voldoen ze daaraan? (%)

V: Zoals boven genoemd - TESTGROEP: 1,000

De kwesties die ertoe doen

Wanneer we vroegen welke kwesties jonge mensen tegenwoordig bespraken, bleken immigratie, integratie en werkgelegenheid voor jongeren de belangrijkste onderwerpen.

“Integratie van alle bevolkingsgroepen in de samenleving. Hier is m.i. al wel op ingezet, maar dit moet constant aan de orde blijven. Vooral de rol van de bevolking zelf is hier m.i. zeer belangrijk, en we onderschatten dit zelf te weinig als burger. Ik denk dat ieder zijn steentje kan bijdragen door zich open te stellen t.a.v. alle bevolkingsgroepen (langs beide kanten). Zeker in tijden van terrorisme denk ik dat het belangrijk is dat de bevolking bepaalde groepen niet over een kam scheert en dit ook als dusdanig toont opdat eventuele radicalisering zich niet uitbreidt.”

“Wat zijn de belangrijkste issues waar gekozen vertegenwoordigers in België zich op moeten focussen? Waarom? 1) tewerkstelling en manier van werken! Sommige mensen willen werken maar vinden geen werk of schoolverlaters krijgen geen kansen omdat ze nog geen ervaring hebben. Andere mensen werken zichzelf ziek (lichamelijke klachten, psychische klachten burn-out, bore-out,...) Kunnen we allemaal tot ons pensioen (de leeftijd die steeds verhoogt) blijven werken? Zullen de jongeren later nog een

“De verkozen vertegenwoordigers zouden moeten werken aan werkgelegenheid, dit is echt een gigantisch struikelblok voor mensen die werk zoeken. “

“Controleer immigratie door, net zoals vroeger, weer grenscontroles in te voeren. Stop met het geven van geld aan bedrijven. Besteed het, in plaats daarvan, aan het creëren van werkgelegenheid (met vaste contracten) voor werklozen (in plaats een heksenjacht te creëren), stop alle activaplannen, etc.”

De kwesties die ertoe doen

Er waren een aantal andere kwesties waarvan jonge mensen vonden dat politici zich op zouden moeten focussen, waaronder onderwijs en gezondheid. Andere prominente kwesties waren belastingen en de verdeling van bezit onder de bevolking, waarbij velen aangaven het gevoel te hebben dat het verschil tussen arm en rijk groter werd.

“Ik denk dat het een filosofisch vraagstuk is. De meeste politici zien hun baan als een carrière, als een manier om geld te verdienen en om later comfortabel op pensioen te gaan. Je zou de bevolking gerust kunnen stellen door een filosofie aan te nemen die meer op het Deense systeem van verkozen vertegenwoordigers lijkt. Zij hebben begrepen dat, om een verandering in de belasting werkelijk efficiënt en zichtbaar te maken, het niet genoeg is om een belastingverlaging te financieren door deze op een ander gebied te verhogen. Naar mijn mening moeten we het idee dat publieke uitgaven omlaag moeten

“Het grootste probleem: de overheid zou het geld moeten halen waar het zit, in plaats van te besparen op publieke zaken en onderwijs, of door sommige belastingen te verhogen. Het grootste probleem is daarom, naar mijn idee, het feit dat de rijkste niet genoeg betalen, naar draagkracht, en de Belgische burger betaalt hier de prijs voor.”

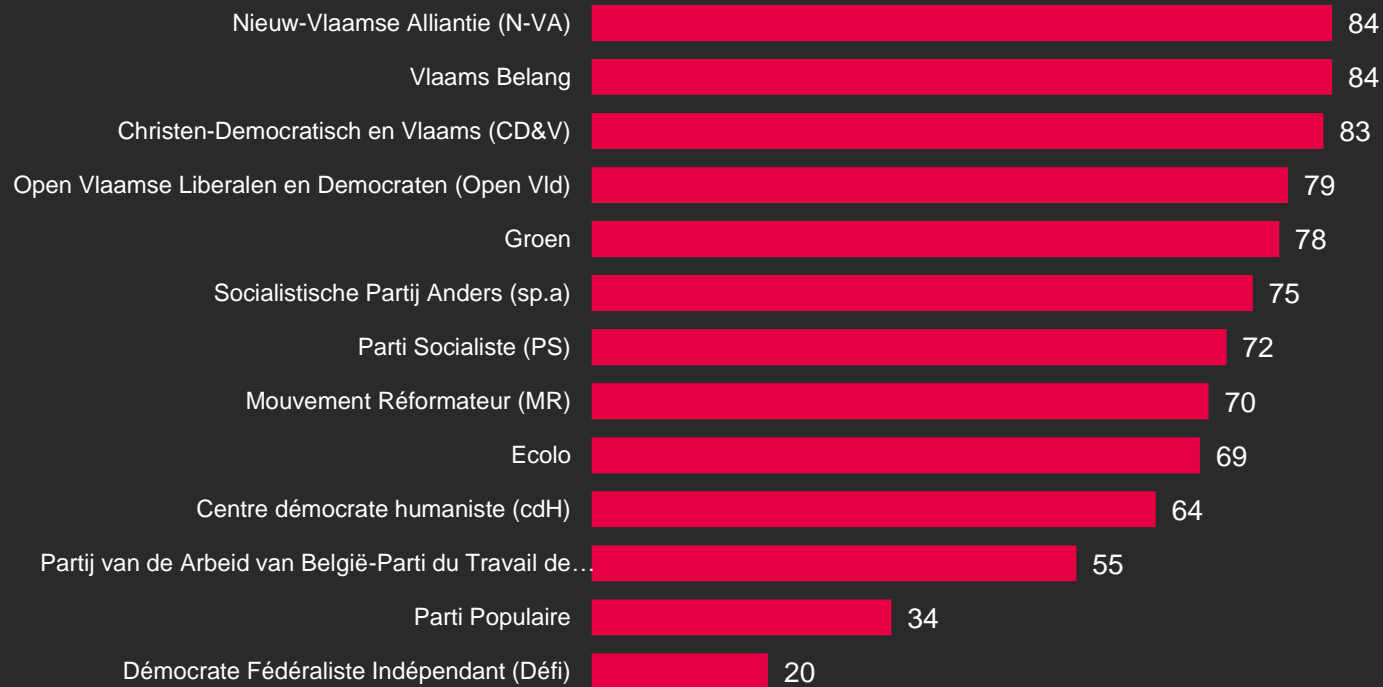
“Het grootste probleem waar België mee te kampen heeft, is de ongelijkheid. Er zijn de rijken, middenklassers en de armen. Ben je gezond en kom je uit een goede familie, dan heb je geluk. Maar er zijn er velen die niet dat geluk hebben.

In mijn vriendenkring merk ik dat ook. We zijn blij dat we kunnen gaan werken, dat we gezond zijn en gezonde kinderen hebben, dat we een dak boven ons hoofd hebben. Maar iedereen beseft dat dit niet vanzelfsprekend is en dat er gezinnen zijn die het wel moeilijk hebben.”

Politici/politieke partijen

Bewustzijn van politieke partijen (%)

Het bewustzijn is erg hoog voor alle grote partijen

V: Welke van de volgende politieke partijen kent u? TESTGROEP: 1,000

Schrijf een brief aan je lokale vertegenwoordiger

“Geachte,

Ik denk dat ik mij vooral afvraag hoe ze vinden dat ze nu de inkomens nog kunnen terugschroeven en langdurig zieken kunnen dwingen om terug te gaan werken als hun behandelende arts hen hiervoor niet in staat ziet. Net zoals met, onder meer, de parkeerkaart en de toewijzing van bijkomende subsidies. (...). Men zegt steeds dat de armoede stijgt, maar men wil de inkomens nog doen dalen. Mensen die chronisch ziek zijn, zouden vaak niets liever doen dan werken, maar hoe moet je dat doen als er geen enkele werkgever bereid is om flexibele uren toe te staan, door[dat] de overheidsregels en de kosten voor werkgevers zo hoog liggen dat het niet rendabel is om iemand met een chronische ziekte aan te nemen.

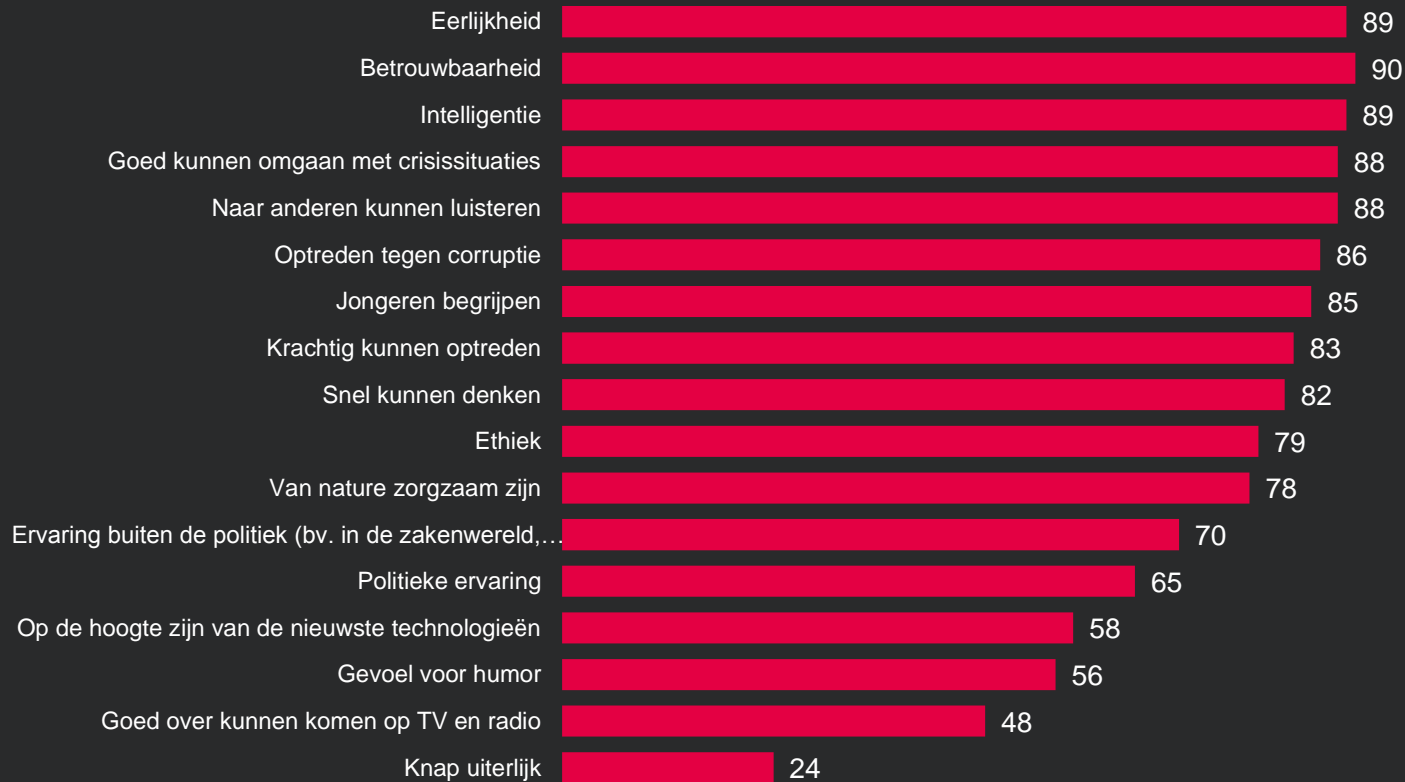
(...)Er zijn 2 scenario's; of men pusht zichzelf te hard, gaat werken en wordt nog zieker. (...) Of men kan niet gaan werken, verliest nog meer inkomen en de armoede stijgt nog meer.

Uiteraard moet er een systeem zijn dat de profiteurs er uit filtert, maar is dit niet meer de job van de behandelende arts? En waarom is de correlatie tussen chronisch zieke patiënten en armoede zo groot?

Om een voorbeeld te geven: als samenwonende krijg je ongeveer 690 euro per maand. Doe daar de doktersrekeningen af, medische kosten, onderzoeken e.d., en er blijft al niet veel meer over. Dan nog een deel van de huur, water etc., en de dagelijkse kosten, en men is aan het begin van de maand al het geld kwijt. Uiteraard komt dan de melding dat je de dokterskosten etc. toch terugbetaald krijgt (...) Natuurlijk zijn meer dan de helft van de artsen niet geconventioneerd en krijg je dus niet alles terug.

(...)Dit is toch niet menselijk. En het ergste is dat je tegenwoordig al in die problemen kunt belanden zonder de medische kosten. Wordt het geen tijd om de huurprijzen te herbekijken, het gas en elektriciteit en vooral de inkomens? Hoe kan iemand overleven op 690 euro, zeker als je de kleine dingen zoals een extra aanvragen, niet weet of een huisbaas hebt die niets wil tekenen. Ik heb geluk dat ik door [mijn] studies en de job die ik deed mijn weg ken in de papierwinkel, maar de armoede neemt toe en [het aantal] chronisch zieken ook. Zou er geen verband zijn tussen de twee? Armoede geeft stress en stress maakt nog zieker.

Belangrijke kwaliteiten voor een verkozen politicus (%)

V: Hoe belangrijk zou het moeten zijn dat een verkozen politicus de volgende kwaliteiten heeft? TESTGROEP: 1,000

Verkiezingshervormingen

Wat zou helpen om meer mensen aan te moedigen om te stemmen?

(% 'Zeer belangrijk' tot 'Enigszins belangrijk')

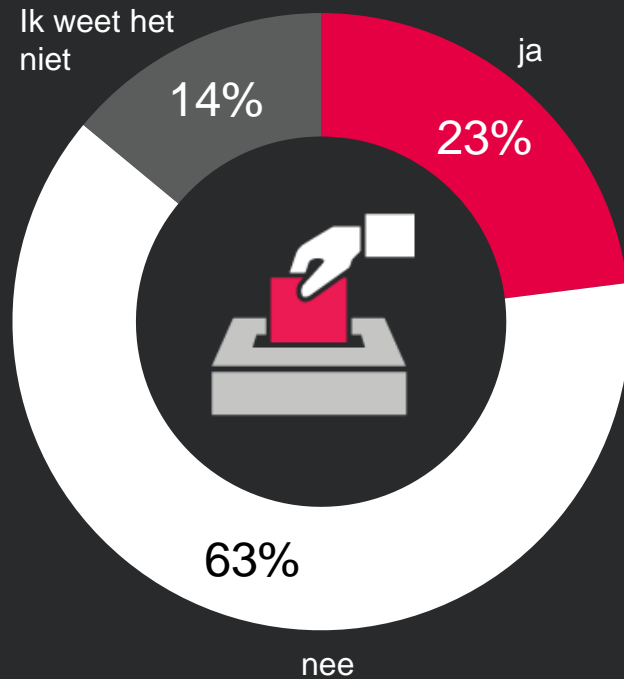
Jonge belgen denken dat technologie en de mogelijkheid om online te stemmen de participatie zou vergroten.

Ook de uitbreiding van stemlocaties zou volgens een substantieel deel de participatie vergroten en een iets minder grote groep denkt dat de verlenging van het stemproces dit ook zou doen.

V: In welke mate denkt u dat elk van de volgende factoren meer mensen van uw leeftijd zou aanzetten om te stemmen? TESTGROEP: 1,000

Zouden 16 en 17 jarigen de mogelijkheid moeten krijgen om te stemmen?

26%

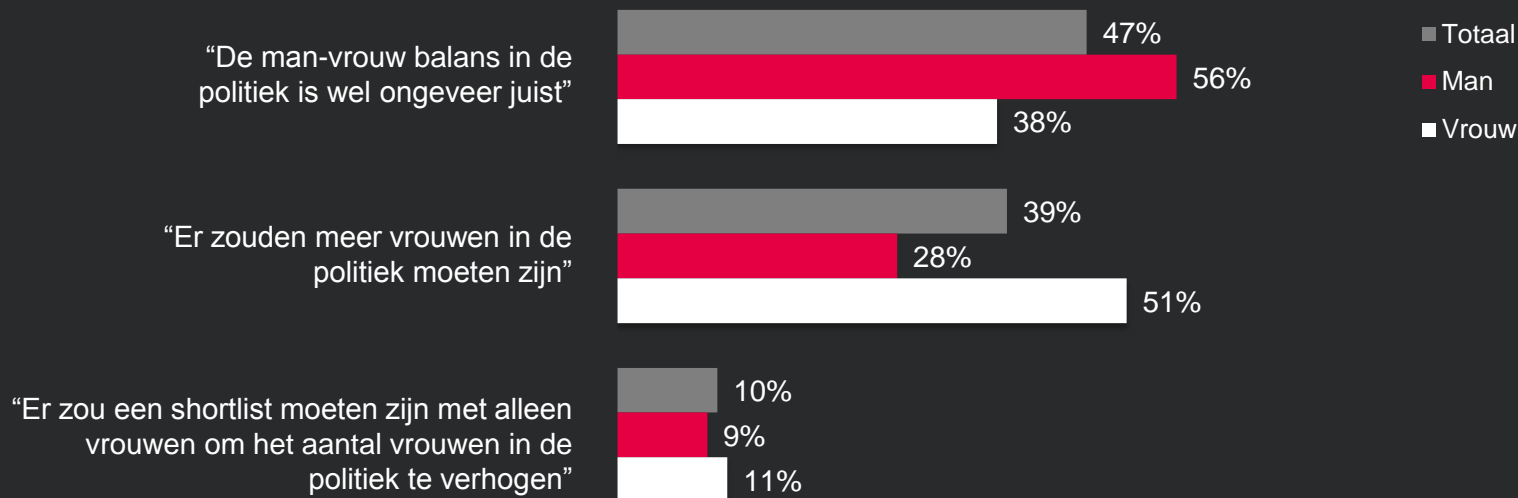
van de mensen tussen 16 en 18 jaar zeiden "ja" op de vraag: "Zouden 16 en 17 jarigen de mogelijkheid moeten krijgen om te stemmen?"

V: Vindt u dat 16- en 17-jarigen de kans zouden moeten krijgen om te stemmen? TESTGROEP: 1,000

Vrouwen in politiek

(% die het eens zijn met de uitspraak)

Meer dan de helft van de Belgische vrouwelijke millennials vond dat er meer vrouwelijke vertegenwoordigers zouden moeten zijn. Slechts 10% van de millennials vond dat er een shortlist zou moeten zijn met alleen maar vrouwen en meer dan de helft van de mannen vond de man-vrouw balans in de politiek wel ongeveer juist.

V: In welke mate bent u het al dan niet eens met de volgende uitspraken? Onze maatschappij moet alle geslachten gelijk aanvaarden - TESTGROEP: 1,000

